75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го СІЧНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 25, 1968 No. 16. VOL. LXXV.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИКЛИК ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ: СКЛАСТИ $330,000 ДО ВЕРЕСНЯ ЦЬОГО РОКУ НА ЗАПОЧАТКУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 24 січня, 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ХВАЛИТЬ програму закордонної допомоги, яка допомагає не допускати до конфліктів у світі і цим самим запевняє безпеку ЗДА та миролюбному світові. Заява Президента міститься у звіті, який вислано Конгресові про допомогову програму у фінансовому році 1966-1967. Президент пише, що „голод, недуги та ігнорація — це давні вороги людини", і тому не треба жалкувати за тими дрібними фондами, що їх видано на допомогу незаможним. На допомогу закордонним державам видано тільки 5 відсотків з того, що витрачено на оборону ЗДА.

СПІКЕР ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ Джан МекКормек, промовляючи в Палаті, твердив, що американська преса забагато пише про злочини та про злочинців. „Коли хтось спалить військову карту, коли хтось викрутується від військової служби, як хтось бере участь навіть в найменшій демонстрації, казав спікер Палати, то про нього багато пишеться в часописах". Та одночасно в цій самій пресі мало пишеться про дійсних героїв, які рятують людей в небезпеці, помагають бідним, допомагають хворим, збирають фонди на різні добродійні цілі. Також і телевізійні вісті повні всяких сенсацій.

ДЕПАРТАМЕНТ СКАРБУ ПОВІДОМИВ, що федеральне заборгування 18-го січня збільшилося на 2.5 більйона дол. і становило того дня 348.1 більйона дол., що є новим рекордом в цій ділянці. Відсотки від федерального заборгування у фінансовому році, що закінчиться 30-го червня 1968-го року, винесуть к. 14 більйонів дол. У найближчому році відсотки збільшаться на 900 мільйонів дол. Висота федерального заборгування в цьому фінансовому році виносить 358 більйонів долярів.

АЖ 59 ВІДСОТКІВ ОПИТУВАНИХ американців не вдоволені з праць першої сесії 90-го Конгресу, як це стверджує в своїх опитуваннях агенція Луїса Гарріса. Тільки 41 відсоток хвалить Конгрес, а більшість його критикує за те, що не схвалив закону про контролю над продажем зброї приватним особам, що зменшив фонди на допомогу містам, що не скасував заборони продавати доми і винаймати мешкання негритянському населенню та зредукував фонди на допомогу вбогим. Хвалять Конгрес за схвалення більших пенсій соціяльного забезпечення і за відмову схвалити більші прибуткові податки.

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ВИРІШИВ, що вчителі публічних шкіл та тих приватних шкіл, які є звільнені від оподаткування, мусять складати присягу, що підтримуватимуть федеральну і стейтову Конституції. Найвищий Суд затвердив рішення Окружного Федерального Суду в Ню Йорку, відкинувши апеляцію учителів Коледжу Аделфі на Лонг Айленді, які не хотіли складати присяги на вірність Конституції, кажучи, що вимагання присяги порушує першу поправку до Федеральної Конституції. В цій справі вперше рішав Найвищий Суд ЗДА і ствердив, що вимога присяги згідна з Конституцією.

У СВІТІ

ЗДА ПРИЗНАЛИ, ЩО АМЕРИКАНСЬКА СТЕЖА ЗАГНАЛАСЬ в погоні за комуністичним ворогом на територію Камбоджі в минулий четвер. Американський уряд висловив жаль з приводу втрат, що їх мала Камбоджа внаслідку того непляннованого і невмисного інциденту, але водночас заявили, що американські вояки переступили кордон Камбоджі в ході битви з комуністами „у самообороні", ЗДА підтримали злову плян, щоб Міжнародна Контрольна Комісія берегла кордони Камбоджі проти зловживання ними для воєнних дій.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ ЖУРНАЛ „ШТЕРН" ТВЕРДИТЬ, що американський експерт Говард Гейрінг устійнив тотожність підпису теперішнього президента Західньої Німеччини д-ра Гайнріха Любке на інженерському пляні одного кацету, існуючого за часів Гітлера, тепер на території Східньої Німеччини. Східньо-німецькі комуністи давно вже вели кампанію проти президента Любке, роблячи йому закид, що він „будував кацети" для Гітлера. Західньо - німецький уряд проголосив заяву, що це стара й кількакратно перевірювана справа: Гайнріха Любке кількакратно були арештували за гітлерівських часів і він сидів у кацеті, а після звільнення звідтіля працював в цивільній інженерній фірмі. Справу перевірювали й американці та ствердили повну невинність Любке.

НОВА ГРЕЦЬКА КОНСТИТУЦІЯ, НАД ЯКОЮ ВІДБУДЕТЬСЯ ЩЕ ПЛЕБІСЦИТ, ЗАЛИШАЄ ЗА КОРОЛЕМ ПРИВІЛЕЇ призначати прем'єра та бути головним командантом збройних сил. Вона встановляє Конституційний Трибунал і Найвищу Оборонну Раду. Одна стаття нової конституції дає право розв'язати кожну політичну партію чи організацію, ворожу існуючому режимові та соціяльному устроєві: таким чином нова грецька конституція дає гарантію, що комуністи і їх поплентачі не зможуть підривати своїми діями і змовами існуючий устрій конституційної монархії.

СХОПЛЕНИЙ У СТОЛИЦІ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ СУ- ЕЛІ ОДИН КОМУНІСТИЧНИЙ ТЕРОРИСТ ВИЯВИВ, що з Північної Кореї вислано до Південної групу 30-ох озброєних терористів з ціллю вдертися до президентського палацу в Суелі і вбити президента Чунг Гі Парка. Поліція привела на пресову конференцію схованого комуніста, який признався, що він є другим лейтенантом північно-корейської армії, називається Кім Шін Йо, і належав до з'єднання, що нараховує 2.400 членів із спеціяльним вишколом для ведення партизансько - терористичної роботи на терені Південної Кореї.

ПІВНІЧНО-КОРЕЙСЬКІ КОМУНІСТИ СХОПИЛИ КОРАБЕЛЬ ЗДА — ВОЄННІ КОРАБЛІ СКЕРОВАНІ НА ВОДИ КОРЕЇ

Сеул. — У вівторок 23 січня ц. р. чотири північно-корейські канонірки окружили малий американський воєнний корабель „Пуебльо" на міжнародних водах, за яких 25 миль від берегів Північної Кореї, висадили на нього своїх вояків та присилували плисти до порту Пусан. Сталося це коло 10 год. вечером. Корабель „Пуебльо" мав на своєму чердаку 83 особи, включно з 6-ма старшинами, 75 моряками і 2-ма цивільними техніками, фахівцями електроніки. „Пуебльо" є помічним кораблем для збирання такого розвідчого матеріялу, як перехоплювання радіо-сигналів і т. п. Він довгий на 179 стіп і шириною на 33 стопи, містоміст 906 тонн. Не відомо докладно, чи при висаді північно-корейських вояків на „Пуебльо" не прийшло до стріляння і які саме втрати в людях. Однак повідомлено, що між членами американського корабля є ранені і газети висловлюють здогад, що поранення — між іншим, відірвання ноги одному морякові — могло прийти внаслідку намагань залоги знищити гранатами надзвичайно вартісний і засекречений виряд того корабля. На вістку про той інцидент — збудили вночі президента Джансона, який негайно відбув нараду з секретарем оборони Робертом Мек Намарою і державним секретарем Діном Раском. Відбулася теж надзвичайна нарада шефів об'єднаних штабів. Державний секретар Дін Раск назвав той провокаційний акт корейських комуністів „надзвичайно поважним", Американський уряд негайно звернувся до СССР, щоб той вплинув на Північну Корею — звернути Америці схоплений корабель і його залогу. До Північної Кореї вистосовано на терені Мішаної Комісії Перемир'я гостру ноту протесту разом із протестом проти провокаційних актів комуністичних терористів, вишколованих, озброюваних і висиланих з Північної Кореї до Південної Кореї. Літаконосець „Ентерпрайз", який саме закінчив відвідини в японському порті Сасебо відплив в сторону Тонкінської затоки — дістав наказ поплисти в сторону Північної Кореї. Йому товаришують два американські нищильники. В Південній Кореї проголошено в державній армії і армії ЗДА, яка ще там перебуває від часу підписання неспокійного перемир'я в 1953 році, поставлено в стан воєнного поготівля. Північна Корея проголосила надзвичайно провокаційний лайливий комунікат з нахвалюванням і погрозами на адресу Америки; північно-корейський уряд називає ся там „американськими лакеями"; північно-корейські комуністи твердять, що „Пуебльо" знаходився на територіяльних водах Північної Кореї і переводив „ворожі акти", — що рішуче заперечено з американського боку.

Продовжуються розшуки за втраченими атомовими бомбами

Вашингтон. — Американські гелікоптери та експедиція на санчатах, везених собаками по засніжених льодових підарктичних полях, продовжують розшуки за чотирма водневими бомбами, що їх віз важкий бомбовик Б-52, який два дні тому розбився недалеко берегів Гренляндії. Безперервна темна ніч і сніговія утруднюють розшуки і треба було спершу приготовити терен для приземлення гелікоптерів. Однак виявлено в тому обширі деяку радіяцію — це знак, що всі ті бомби, або їх частина, не впали почерез грубу верству льоду в глибоке море, тільки знаходяться день на поверхні. Офіційно заявлено, що та радіяція не становить ніякої небезпеки, тим паче, що ті околиці цілком безлюдні. Бомбовик Б-52 загорівся, коли знаходився у службовій місії, як один із літаків у безперервному поготівлі в оборонній системі Летунського Стратегічного Командування. Він скерувався в сторону військового летовища Туль на Гренляндії, але вогонь дістався до збірника газоліни й літак розлетівся. Деякі його частини вже віднайдено. Чотири атомові бомби не були заряджені, тому не було небезпеки, що вони вибухнуть. Один із членів залоги згинув, але сім інших врятувалися парашутами.

Президент проєктує $2 більйони на ліквідацію твердого ядра безробітних

Вашингтон. — Президент Джансон звернувся до Конгресу з законопроєктом призначити $2.09 більйона в бюджеті на 1969-ий рік на те, щоб можна було перевишколити майже один мільйон безробітних з так званого „твердого ядра", це значить із тих, які довший час є без праці, бо не мають потрібного вишколу, або внаслідок дискримінації не можуть знайти затруднення. В найближчих 18-ох місяцях коло 100,000 цих безробітних мали б бути перевишколені та затруднені. Президент наименував окремий комітет, який очолює відомий промисловець Генрі Форд другий. Цей Комітет має дбати про співпрацю з Урядом в ділянці перевишколу нефахових робітників та їхнього затруднення. Президент закликає промисловців і бизнесменів почати здійснювати цю програму негайно за допомогою тих фондів, які були призначені на цю ціль в бюджеті на 1968-ий рік. Організація бизнесменів, що має співпрацювати з Урядом в цій справі, називається Національний Союз Бизнесменів. Програма Президента має на цілі не допустити до заворушень в більших містах, як це було минулого літа.

СІЧНЕВІ АПЕЛЬ І АКАДЕМІЯ МОЛОДІ В СИРАКЮЗАХ

Сиракюз (М.Л.) — У продовженні святкувань 50-ліття проголошення Незалежности Української Народної Республіки, які громада започаткувала в неділю 21-го січня ц.р. Святочним Бенкетом — українська молодь міста Сиракюз, згуртована при Школі Українознавства ім. Лесі Українки, Студентській Громаді ім. Луки Мишуги, Товаристві Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського і в молодечих організаціях: СУМА, ОДУМ і Пласт — влаштовує Святочний Апель і Академію, в неділю 4. лютого 1968 року о год. 5-ій пополудні в залі Українського Народнього Дому.

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРОГОЛОШУЄ ЗБІРКОВУ КАМПАНІЮ

ЗАКЛИК ФОНДУ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

До Українського Громадянства у З'єднаних Державах Америки.

З великою радістю і гордістю подаємо Вам до відома, що 22 січня 1968 р. у п'ятдесятиліття проголошення державної самостійности України, сталася подія без прецеденсу в нашій історії поза рідними землями.

Обміном листів поміж Президентом Гарвардського Університету і Головою Фонду Катедри Українознавства (ФКУ) покладено підвалини для створення українського наукового центру в ЗДА.

Цей центр складатиметься із трьох катедр:
- катедри історії України,
- катедри української літератури,
- катедри українського мовознавства,
- та з науково-дослідного Інституту Українознавства.

Гарвардський університет — ця найстарша і найбільш авторитетна наукова інституція Америки (ровесник Києво-Могилянської Академії), віддає до диспозиції українській науці свій величезний престиж і свої навчальні й наукові варстати.

Хоч ціна вивінуваної катедри в Гарварді становить 600,000 долярів (в Колюмбії — 750,000 дол.), ми дістаємо три катедри, давши завдаток в сумі 90,000 на кожну з них (із готівки, що нею диспонує Фонд Катедри Українознавства, який постав з ініціятиви Союзу Українських Студентських Товариств Америки — СУСТА) і зобов'язались сплатити решту протягом кількох років, без огляду на те, в якій мірі ціна катедри за тих кілька років підвищиться (для прикладу: в 1958 р. ціна катедри в Гарварді становила 300,000 дол., у 1966 р. — 500,000 дол.)

Науковий центр українознавства розпочне свою діяльність уже в 1968/69 академічном році. Ним відатиме створений з 5 гарвардських професорів комітет, що його очолюватиме проф. Омелян Пріцак (він же Голова Наукової Ради ФКУ).

Але повністю науковий центр зможе розвинутися тільки тоді, коли катедри будуть сплачені, фінансова база науково-дослідного Інституту забезпечена і звичайні професори та наукові співробітники Інституту зможуть приступити до праці.

Нам потрібно 1,530,000 долярів, щоб сплатити три катедри і 2,000,000 долярів — на вивінування науково-дослідного Інституту Українознавства.

Всяке велике діло вимагає великих жертв та зусиль.

Ми віримо, що українське громадянство Америки зрозуміє вагу українського наукового центру при Гарвардському університеті і не щадитиме пожертв, щоб якнайскоріше його зреалізувати.

Творячи свій науковий центр у найбільш авторитетному університеті Америки, ми тим самим робимо велике культурно-політичне діло у світовому маштабі. Три українознавчі катедри та український науково-дослідчий інститут в Гарвардському університеті ніхто вже не зможе не добачити і зігнорувати.

Отже, покажімо, що ми — свідомі своїх великих завдань представники великої нації!

Візьмім приклад з жидів, які для справи Ізраїлю не вагалися минулого року йти на найбільші фінансові жертви! Пригадаймо, як вони за кілька днів зібрали десятки мільйонів долярів і цілі гори цінностей (біжутерії тощо)!

Проголосім ювілейні роки 1968 і 1969 роками збірок на український науковий центр в Гарвардському університеті!

Президія Наукової Ради ФКУ
Головна Екзекутива ФКУ
УПРАВА СУСТА

Кембрідж, Масс. — Ню Йорк, дня 22 січня 1968 р.

Ню Йорк. — Одержавши в дні 22-го січня ц.р., у 50-річчя проголошення державної незалежности і суверенности Української Народньої Республіки, формальну згоду Гарвардського Університету на започаткування українських студій в тому університеті, Фонд Катедри Українознавства того ж самого дня проголосив кампанію для збірки щонайменше 330,000 долярів до вересня цього року, щоб уже в новому 1968/69 академічному році можна було урухомити першу катедру українських студій із передбачених трьох у майбутньому. Корпорація Гарварду — як уже інформовано — погодилася тепер прийняти запропонованих Фондом Катедри Українознавства 270,000 дол. як завдаток по 90,000 дол. на три катедри українських студій: історії, літератури і лінгвістики, з тим, що перша катедра цих студій почне вповні працювати, як складених тепер 270,000 дол. будуть доповнені до 600,000 дол., яку то суму тепер виносить фундація одної катедри. Отже, щоб могти урухомити в Гарварді першу катедру українських студій вже в черговому академічному році, необхідно до вересня цього року зібрати щонайменше 330,000 долярів. Це найбільший збірковий виклик для нашої громади в її історії. Проте, Екзекутива Фонду Катедри Українознавства сподівається, що Громада його прийме і виконає, бо й відноситься він до найбільшого діла, на яке сьогодні українці в Америці можуть спромогтись. Раз встановлена катедра і з часом катедри українських студій в Гарварді є „вічні", цебто так довго існуватимуть, як довго існує Гарвардський університет, та працюватимуть на підставі тієї самої фундації в сумі 600,000 дол. на кожну катедру, без уваги на те, яку суму така фундація могла б виносити у майбутньому. Фонд Катедри Українознавства сподівається, що в нашій Громаді, якщо не знайдеться 330 установ і осіб, які могли б скласти по 1,000 дол. на ту велику і тривку ціль, то буде 3,300 установ і громадян, які приймуть цей найбільший в нашій історії збірковий виклик та пожертвують бодай по 100 дол. і цим уможливлять уже не тільки формально, але і практично започаткувати українські студії в Гарварді. Про розвиток і перебіг цієї великої збіркової акції ФКУ постійно інформуватиме в нашій пресі.

$1,000.00 на Фонд Катедри Українських Студій

Український будівельний контрактор Микола Яремко (третій зліва) передає голові ню-йоркського Комітету Фонду Українознавства В. Жовнірові чек на $1,000.00 як свою дальшу пожертву на встановлення катедри українських студій в Гарвардському Університеті. Інші на фото (зліва) члени ню-йоркського Комітету Г. Яремчук, І. Голуб, А. Патер, М. Ступка та голова Екзекутиви ФКУ мгр. Степан Хемич.

Ню Йорк. Саме в тому часі, як Екзекутива Фонду Катедри Українознавства завершувала свої заходи для встановлення такої катедри і дальших катедр українських студій в Гарвардському Університеті, від ню-йоркського Комітету ФКУ вплинула нова, справді княжа пожертва на цю велику ціль: 75-літній Микола Яремко, контрактор будівельних направ, пожертвував на цей Фонд дальших ТИСЯЧУ ДОЛЯРІВ, в додатку до цих двох сот долярів, що їх пожертвував на ту саму ціль уже раніше. Передаючи чека з цією княжою пожертвою на велику ціль, п. Яремко висловив надію, що і всі інші наші громадяни, відповідно до своєї спроможности, допоможуть своїми пожертвами встановити нову кузню Української Правди в найбільш престижевому Університеті Америки, гідно і достойно відзначаючи цим величні роковини перемоги тієї Правди — 50-річчя проголошення повної державної незалежности і суверенности Української Народньої Республіки.

Посадник міста та репрезентанти повіту і стейту взяли участь у святкуваннях Золотих Роковин 22-го Січня в Йонгставні

Йонгставн, Огайо. — Посадники Йонгставну і Кемпбеллу, репрезентанти повіту і стейту, судді й інші високі урядовці разом із 350 громадянами - українцями зібралися тут минулої неділі, 21-го січ. Анни, щоб бенкетом і концертом відзначити Золоті Роковини тієї світлої події, як 22-го січня 1918-го року Центральна Рада своїм Четвертим Універсалом проголосила повну державну незалежність і суверенність Української Народньої Республіки. Бенкет і концерт з нагоди цих роковин влаштував місцевий Відділ Українського Конгресового Комітету, голова якого, п. Михайло Мартинишин, відповідними короткими заввагами відкрив свято. Програмою проводив адв. Михайло Юрчишин. Посадник Йонгставну п. А. Б. Фласк привітав приявних та прочитав підписану ним проклямацію, щоб 22-го січня був „Днем Української Незалежности" в місті. Промову про українську волю, її заперечення комуно-московським ворогом та невпинну і героїчну боротьбу українського народу за цю волю і ці намагання допомогти народові в його змаганнях виголосив головний предвідник УНСоюзу та екзекутивний віце - президент УККА Йосип Лисогір. Його промова, як і святкування мали широкий відгомін у місцевій американській пресі. Мистецьку програму свята виконали церковний хор парафії св. Анни, скрипаль - соліст Мирон Жмуркевич, що є членом місцевої симфонічної оркестри та співочий квартет у складі: Ріта Тимко та Маруся, Марта і Микола Штині. Кінцеву молитву провів місцевий український католицький парох о. Едвард Левандовскі. Закінчено свято співом українського і американського національних гимнів.

У справі українських студій в Гарварді

Із великим зацікавленням та прихильністю прочитав я звідомлення про конкретні заходи встановлення катедри чи навіть інституту українських студій у Гарвардському Університеті.

Я думаю, що українське громадянство, як і я, прийняло цю вістку із радістю та повним зрозумінням використання доброї нагоди для української справи. Як загально відомо, Гарвардський університет це перша кузня знання і світоглядна для американських політиків, дипломатів і інших впливових людей. Встановити наш український інститут в самому центрі американської науки, це було б третє (пам'ятник Шевченка у Вашингтоні, СКВУ) досягнення нашої політичної еміграції тут в Америці. На це наше громадянство не буде жаліти гроша, бо знає, що це добра інвестиція для нашої української справи на ближчу і дальшу мету.

Більші речі потребують більшої праці і жертви і на це нас вже стати.

Тому скромно, але конкретно пропоную звернутися до бувших жертводавців-ме-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник / Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Українські студії в Гарварді

Саме в той день 22-го січня, коли українці у вільному світі явно, а український нарід на рідній, не своїй землі під ворожою окупацією в глибині своєї душі згадували Золотий Ювілей перемоги Української Правди проголошенням державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки, сталася велика подія: передовий Гарвардський Університет формально прийняв пропозицію Фонду Катедри Українознавства встановити в своїй системі Інститут Українських Студій із катедрами української історії, літератури й української мови.

Очевидно, що в цій справі, як і в кожній у вільному суспільстві, думки можуть бути поділені. Але що б ми не говорили, як би ми не міркували, вартости і значення українських студій в Гарварді не можна переціннити. На іншому місці подаємо голоси людей, які вважають, що українські студії в Гарварді, після встановлення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні та відбутого недавно в Ню Йорку першого Світового Конгресу Вільних Українців, є черговим найбільшим досягненням українців у вільному світі. Істина цього ствердження більше, як наявна. Нарід наш може складати гекатомби жертв крови і майна в обороні своєї волі і незалежности, може мати чудову культуру і велику історію, але все це залишиться невідомими скрижалями на дні моря, якщо це все не буде показане світові. Хто ж краще може послужити для виявлення і ствердження цієї правди в широкому світі, як не найбільш престижевий Гарвардський Університет!

Після церемонії, що відбулася в тому університеті 22-го січня 1967 року, справа українських студій в Гарварді вже перерішена, з однією тільки передумовою: якщо українці складуть відповідні фонди, щоб забезпечити нормальну працю катедр й інституту українських студій. В цій справі й піблікуємо на іншому місці в цьому числі заклик та деякі голоси.

Маємо глибоку віру і тверде переконання, що наша Громада, як завжди, щирим серцем відгукнеться на заклик підтримати добру справу. А справа, в якій тепер звертається до Громади Фонд Катедри Українознавства, є одна з найліпших і найбільших, на які ми сьогодні можемо спромогтись. Своїми пожертвами на фонд українських студій в Гарвардському університеті збудуємо живий і найтривкіший пам'ятник тій Українській Правді — українській державній незалежності і суверенності, в 50-річчя якої ці студії були в Гарварді формально встановлені.

Неспокійний рік виборів

Поруч із загостренням партійно - політичних суперечок, логічним і зрозумілим у кожних крайових виборах, зовнішні вороги Америки та доморослі противники теперішнього Уряду, спільно чи окремо приготовляють нові заворушення власне у зв'язку з виборами. Вже, під час перебування минулого року в столиці Куби Гавані одного з лідерів „чорної сили" Майкела Кармайкла, заповіджувано „перенесення на американський терен В'єтнамської війни" — на літо 1968 року. Муринський актор Дик Ґреґорі вислав президентові Джансонові „ультиматум", що коли міська рада в Шикаґо і губернатор стейту Іллиной не виконають муринських вимог, то конвенція Демократичної партії, скликана до Шикаґо на 26 серпня ц. р., „не відбудеться". Д-р Б. Спок, що його судитимуть за підбурювання юнаків, щоб вони відмовлялися служити у війську, погрожує, що під час тієї конвенції на вулиці Шикаґо вийде мільйон демонстрантів.

Подібні погрози склали й інші речники „чорної сили" та їхні спільники з-посеред білої „лівої" радикальної опозиції. Якщо виявиться, що найбільші шанси стати кандидатом Республіканської партії матиме політик, який в принципі підтримує війну проти комуністів у В'єтнамі, як ось кол. віце - президент Ричард Ніксон чи каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен, то ті самі рушії анархії в Америці погрожують і супроти конвенції Республіканської партії, яку скликано на 5 серпня до Маямі Біч на Флориді.

Очевидно, що масові заворушення під час виборчих конвенцій дискредитували б Америку, що йде по лінії бажань і інтересів Москви й Пейпінґу. Тому не може бути сумнівів, що ті закордонні центри міжнародного підривного руху співдіятимуть з охочими вчинити вліті цього року, в місяцях липні - серпні, під час найбільшого розпалу передвиборчої кампанії й під час самих партійних конвенцій такі заворушення, що їх треба буде знову приборкувати змобілізованою національною ґвардією. У психологічній реакції — ці заворушення можуть спричинитися до вибору такого президента, який дасть найбільші ґарантії, що боротьба проти анархічних елементів буде поведена з більшою енергією, як була дотепер.

Громадянської війни в Америці, як її хочуть кармайкли, напевне не буде. Але й не буде спокою.

Панас Феденко

ОКРАДЕНА, ЗБУДЖЕНА В ОГНІ...

(2)

Слабість українства в містах показали вільні вибори до органів місцевого самоврядування вліті 1917 р. — „громадських дум". У великих і навіть малих містах українські партії мали незначне число представників у демократичних „думах". В Одесі на 120 вибраних членів думи українців було 5, у Катеринославі (тепер Дніпропетровське) на 110 радних українських представників було 11, у Києві українці мали 25 мандатів із загального числа 125 міських радників. У виборах до губерніяльних органів самоврядування („земств") перемогу мали українські партії.

Це ще не свідчило про справжню національну свідомість українського селянства в той час, для якого голова Центральної Ради М. Грушевський написав тоді книжечку: „Хто такі українці і чого вони хочуть?" Українські партії в своїй пропаґанді звертали увагу на місцевий патріотизм, казали селянам, щоб вибирали своїх, тутешніх людей, а не зайд. І ця пропаґанда мала успіх.

В обставинах світової війни, що відбувалася теж на території України, провідники українського революційного парляменту — Центральної Ради — були обмежені в своїй діяльності присутністю мільйонових мас російського війська в Україні. Загрози „розігнати Центральну Раду", що виходили збоку російських націоналістів, були зовсім реальні, хоч Центральна Рада ставила на початку тільки скромне домагання — автономії України в межах зреформованої Російської федеративної Республіки. У своїй політиці Центральна Рада мусіла оглядатися також і на небезпеку, яка грозила Україні від центральних держав, що були в війні з Росією.

Михайло Грушевський добре знав політичні пляни Берліну й Відня і не вірив, що перемога цих консервативних, керованих шляхтою держав, могла б принести свободу Україні. Він розумів, що Україна, ставши васалом Центральних Держав, втратила б надію на завершення суспільно-економічних реформ, в першу чергу земельної реформи на користь нашого селянства.

Тільки поступовий демократичний розвиток українського народу, в спілці з іншими народами Російської республіки, міг би ґарантувати здійснення реформ політичних, соціяльних і культурних. Це було переконання провідників Центральної Ради та керівників політики інших народів тодішньої Російської держави.

Поступово удалося провідникам Центральної Ради наладнати співпрацю з політичними організаціями національних меншостей України: жидівськими, російськими і польськими. Вони прийшли до переконання, що українські домагання національно - територіяльної автономії раціональні і політично та морально оправдані.

III Універсалом 20 листопада 1917 р. проголошено створення Української Народної Республіки, і цей акт був піддержаний усіми членами Центральної Ради. Плян її провідників був такий: порозумітися з усіми народами колишньої Російської імперії, що створили автономні органи на своїх територіях, і зорганізувати новий уряд Федеральної Російської Республіки на демократичних основах. Уряд України не визнав захоплення влади в Росії большевицькою партією.

Українська людність взяла участь у виборах до Всеросійських Установчих Зборів у кінці листопада 1917 р., і українські соціялістичні партії мали в цих виборах велику перемогу. Одночасно уряд України підготовляв вибори до Українських Установчих Зборів. Вірилося, що уряд Леніна, зазнавши поразки у виборах до Всеросійських Установчих Зборів в Росії, в Україні та в інших країнах, не встоїть проти виразної волі народних мас. Українська Центральна Рада готувала проєкт широких політичних і соціяльних реформ, які мали бути передані на рішення Всеукраїнських Установчих Зборів.

Ці пляни перекреслив російський большевицький уряд своєю демагогічною пропаґандою і воєнною аґресією. Ленін, цей „Пугачов з університетською освітою", повів розгнуздану пропаґанду, щоб збаламутити недосвідчені народні маси, зокрема вояцтво. Ленін обіцяв їм усе найліпше, негайно, словом — рай на землі: закінчення війни, земельну реформу, добробут для всіх, незалежність народів і їх братерство, соціялізм, що його він пояснював простими словами: „грабуйте награбоване"...

Ця демагогія, що апелювала не до розуму, а до сліпих почувань, інстинктів маси, мала успіх і в українському народі, зосібна серед вояцтва, змученого війною, цілей якої маси не розуміли. Зокрема спритно і підступно йшла большевицька пропаґанда проти зносин уряду УНРеспубліки з представниками урядів Англії і Франції, що прибули до Києва в кінці 1917 р. Большевики аґітували, мовляв, Центральна Рада проти закінчення війни.

Уряд України, бачивши, що фронт розвалився і большевики почали мирові переговори з Центральними Державами в Берестї, послав свою делеґацію на переговори, щоб не дозволити Ленінові торгувати інтересами українського народу. Навіть це тлумачила бальшевицька пропаґанда як бажання уряду УНР зірвати мирові переговори. Большевицька газета „Пролетарская Мысль" (13 січня 1918 р.) писала:

„Центральна Рада намагається змарнувати боротьбу за мир. Вона посилає в Берестя на мирові переговори свою делеґацію, щоб відкласти укладення миру до весни. Рада діє в цьому з наказу „союзних" імперіялістів. Робітники, солдати й селяни України та всієї Росії нехай тепер добре знають і пам'ятають, що в їх боротьбі за негайне припинення війни Рада є їх заклятим ворогом і вірною прислужницею західніх акул капіталу та міжнародних грабіжників".

Така безмежна демагогія баламутила українське вояцтво також в „українізованих" полках. Це був наслідок несвідомости українсь-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Михайло Данилюк

ОБІРВАНІ КІНЦІ В СПРАВІ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

(1)

Коли б відбувся конкурс народів на тему національної послідовности і логічного діяння, то не знаємо, котре місце взяли б українці, але, з певністю можна сказати, що в конкурсі психології протестів ми таки вийшли б на перше. Це, зокрема, торкається таких протестів сьогодні, які не завжди зобов'язують завтра, а особливо, які не породжують послідовности, а лишаються просто протестаційною сенсацією... Справа з точки зору психології, може й закручена, але в щоденних проблемах політичного життя доволі ясна.

Усім відомо, що останніми роками окупаційний режим в Україні посилив знову переслідування, зокрема в ділянці культури. Справа, очевидно, не нова, але ми ловимо всі ці факти, як нові докази імперської політики Москви. Вони, ці факти, не були б нам потрібні, щоб переконатись в совєтській політиці обезголовлення української нації, бо це стара істина, але ми їх виловлюємо всіма способами. Питання: для чого? Адже не лише для еміґраційних архівів, не для матеріялу, над яким лишній раз поплачемо на сторінках своєї преси і, мабуть, не для того, щоб чого доброго, почати якісь перегони, хто і яким способом дістане більше вісток з України. І, врешті, таки не для того, щоб, як у нас часто кажуть, „голосно запротестувати" проти відвічного ворога, що в більшості кінчається протестом у своїй власній газеті, на зборах свого середовища, а в результаті дає не більше не менше, як „махання пальцем у черевикові".

Не маємо на увазі заперечити потреби ширення цих вісток серед української громади. Таке ширення потрібне для мобілізації сил нащого громадянства, зокрема для боротьби із заспаністю. Але все це — не самоціль, а історія нічого нового не запише. Десь, видається, крім докладних публікацій та чергових протестів на своїх зборах — потрібна якась послідовність, якийсь глузд, що супроводитиме кожну таку публікацію, якийсь висновок і логічне діяння, що пропонувалося б з подаванням фактів. Інакше — це лише рух друкарської машинки.

Останніми місяцями появився знову ряд матеріялів, деякі ґрунтовно документовані, які виявляють потрясаючі факти про переслідування культурних кадрів в Україні. Можна б по-різному робити коментарі про ці трагічні події, по - різному розцінювати форму публікацій або форму їх подавання, але не це є завданням цієї статті. Беручи ці всі факти такими, якими вони є, видається доцільнішим повернутися до коментаря над нашою послідовністю у світлі наявности чергової трагедії в Україні. Не йдеться про цю „послідовність", яка із розгубленою наївністю доворить про те, що „треба щось робити", не знаючи, що саме робити, ким і коли, не про „заклики до сумління", бо це — патос без сюжету, а таки про логічний висновок у площині призначення політичної еміґрації поневоленого народу.

Аналізуючи найновіші факти переслідувань в Україні, можна прийти до багатьох висновків, а серед них і до таких: переслідування поширені на ширші кадри, до яких входять письменники, поети, літературні критики, викладачі високих шкіл, студенти, журналісти; одружені, яких забрано від родин, хворі, яких не забезпечується належним лікуванням; матері, від яких забирається малолітніх дітей, а то й немовлят; релігійні люди, яким не дозволяється виконувати релігійної практики. Всі вони громадяни „суверенної" УССР, яких ніби судять судами в Україні, але яких „хтось" вивозить поза границі цієї „суверенної" держави для відбування кари в інших „державах", як, наприклад, в автономній республіці Мордовії, що є частинно російської федерації. Ніхто з них не має права на відкритий суд, хоч це й „ґарантовано" окремим законом ще від часів Леніна.

Це лише кілька фактів, що підсувають деякі думки, а з ними і про наше тісне пов'язання з переслідуваними просто, як з людьми або одноплемінцями, часто того самого походження, фаху, зацікавлення або покликання. Подумаймо, що і на еміґрації ми маємо письменників, викладачів високих шкіл, студентів, матерів з дітьми, лікарів, покликанням яких є нести допомогу хворим, правників, які знають інтерпретацію законів, релігійних людей, що належать до своїх церков. Мало того — всі ці люди зорганізовані в окремі професійні або громадські об'єднання, діють серед нашої громади, мають національні і громадські зобов'язання. Це вже підсуває думку про повну послідовність.

(Закінчення буде)

Павло Семеник

МАЛЕНЬКА ЛИСКА

(3)

У Рарктоні, як і в інших нових містах, є звичай, за яким люди в суботу ввечері полагоджують свої справунки, оглядають вітрини крамниць, походжають дерев'яними хідниками туди й сюди цілими годинами.

Населення Рорктону дуже різноманітне. Побачите тут слов'янських жінок у білих, як сніг, хустках, перев'язаних під підборіддям, чоловіків із довгими бородами — це напевно москалі, еміґрантів із Середньої Европи у високих повстяних капелюхах.

Довколишні фармери роблять закупи у Дженерел Сторі Сема Будри. При дверях балакають якісь люди незнаною мовою. Біля бензинової стації кілька осіб чекає, поки їм направлять старе авто, спльовують на землю, а кожне речення підкреслюють словами: „так - так" — це певно люди з України. Над'їжджають щораз нові покупці вузькою дорогою, оброслою обабіч дикими рожами. На головах у них широчезні солом'яні брилі, а коней підганяють вони зеленою галузкою.

По дорозі до каплиці вітають місіонера різними мовами. Із широко відчиненої китайської каварні чує він стару вже суперечку про гетьмана. Проходячи попри українську дерев'яну церкву з банею, без заздрости мусить признати, що вона гарніша, ніж його каплиця. „Хоч ви маєте гарну церкву, — сказав якось місіонер парохові тієї церкви, — але я маю кращих парохіян". При цьому засміявся із свого власного жарту і додав, що у Рорктоні для них обох є доволі місця, знайшлося б навіть і для священика з'єднаних Церков.

У Рорктоні більше наддніпрянців, ніж галичан. Свої національні свята вони святкують спільно у великій залі біля кузні.

На роковини проголошення незалежности України прибув і місіонер Йосиф-Марія. Заля була повнісінька гостей. Йому було дуже приємно, що українці Рорктону відзначають це свято спільно, але боліло, що між ними не буває такої згоди в буденному житті.

До вечері засів місіонер серед дівчат у народних строях. Вони подавали прерізні страви, і не всі ті страви вмів би він назвати по-українськи.

На естраді почали виголошувати промови. Перший говорив директор місцевого Відділу Українського Союзу Тарас Симонівський, нотар, а також письменник у вільних хвилинах, засновник місцевої бібліотеки. Антін Гуцалюк, учитель, говорив на фолкльорні теми, а Григорій Ступович, як щороку, на тему історії України. Фотограф Симон Сатлюра робив знімки.

На свято приїхало чимало українських фермерів. Вони слухали промовців із великим зацікавленням. Місіонер завважив сльози в очах старенької бабусі. Він усміхався вдоволено, коли споглядав на присутніх, що в такій згоді зібралися під символом української держави, яка тривала так коротко.

Коли Ступович говорив про події 1917-го року, місіонер подумав: „Як це виглядало б, якби я встав і заявив: Даруйте, пане Ступович, що перериваю вам, я був під час проголошення незалежности в тих околицях, і чи ви певні, що все відбувалося так, як ви це представляєте?" Та Йосиф-Марія лише всміхнувся, бо знав, що не місце й не пора вносити роздор серед цих людей.

Далі йшли співи, деклямації, танки. Хор співав народну пісню про червону калину. Диригував хором Антін Гуцалюк. Він уже малощо мав у собі українського, звався „Тоні", по-англійськи говорив краще, ніж по - українськи. Його старенька мати і батько були теж між гостями. Сини й дочки таких батьків усе ж дорожили мовою батьків, гуртувалися, уладжували українські вистави.

Місіонер присунувся з кріслом поближче до сцени, щоб було краще чути і ліпше приглядатися. На його віях появилися сльози.

Із гуртка виступила гарна дівчина і чудовим сопраном почала співати тую ж пісню про червону калину. Присутні перешіптувались: „Любка Кисілевська! Любка Кисілевська!" Її спів перевищив усякі місіонерові сподівання. Старенькі бабусі витягали шиї, щоб краще бачити цю красуню.

о. Йосиф - Марія був наче приголомшений. Він уявляв уже собі, як Любка співає в його каплиці, бо вже мав орган, але не було доброї співачки. Під впливом її чарівного голосу він наче відмолодів; згадував свої літа, проведені в цій країні озер; згадував свої пригоди в Києві й Одесі. Що то за гарні міста! А який добрий був Господь для нього, давши йому на мандрівках нагоду пізнати стільки народів!

Тепер благав місіонер Бога, щоб сповнилася його мрія, щоб у його каплиці звучав чудовий голос Любки Кисілевської. Уявляв собі вже, що позаду каплиці співатимуть п'ять марійських дівчаток, а проводити їм буде Любка Кисілевська. Отак мріючи, шептав півголосом: „Чудовий голос! Золотий голос! Такого я ще не чув!"

Наприкінці хлопці та дівчата побрались за руки і почали танцювати народні танки. Їх сині, червоні, жовті, зелені спіднички зливалися в один колір, а чобітки увихалися щораз скорше.

Зачарований цим танком місіонер не переставав мріяти, як то Любка Кисілевська співатиме в його каплиці Шубертове „Аве Марія".

Він вирішив обговорити цю справу з Любкою, ще поки від'їде на далеку Північ у місійних справах. Та його мрії не сповнилися — Любку Кисілевську заанґажовано для виступів у радіо.

(Кінець)

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

ХАЙ СССР ДАСТЬ ВОЛЮ СВОЇМ НАРОДАМ, А ТОДІ ЗАСУДЖУЄ ІНШИХ

(З промови Дж. Діфенбейкера на бенкеті СКВУ)

(1)

На урочистому бенкеті під час Першого Світового Конґресу Вільних Українців велично репрезентували себе українці-канадійці, покликавши на головного промовця визнану світом політичну постать, колишнього прем'єра Канади, дост. Джана Діфенбейкера.

Дост. Дж. Діфенбейкер, як він сам твердить, з дуже молодих років плекає сентимент до українців. Він завжди був і є великим приятелем не тільки українців Канади, а й усього українського народу.

Передаємо, по можливості, якнайточніший зміст цієї промови з англійського тексту для тих, що не мали можливости почути її:

Упродовж останніх десятьох днів Совєтський Союз святкував 50-річчя жовтневої революції. Українці у вільному світі не могли вибрати більш відповідного року, як цей для влаштування Першого Світового Конґресу Вільних Українців. Совєтський Союз може пишатися величезними технологічними досягненнями, але мусить промовчувати і затушковувати незадоволення десятків мільйонів свободолюбних людей своїх республік, які опинилися під комуністичним диктаторським режимом.

Саме сьогодні добре пригадати, що Рада Народних Комісарів 15 листопада 1917 року видала декрет, що стосувався національних меншин тодішньої російської території. Умови декрету були такі:

— Усі народи Росії рівні і суверенні.

— Усі народи Росії мають право на самовизначення, включно з відокремленням і утворенням своїх незалежних держав.

— Великодержавний шовінізм і місцевий націоналізм будуть відкинені.

— Національним меншинам на території Росії буде дане право на вільний розвиток.

Свободу народам Росії приобіцяно недатованим чеком і, головне, що дати на ньому ніколи не вставлено. Покладаючись на цей декрет, 6 грудня 1917 року відокремилися Фінляндія, а 22 січня 1918 року — Україна. Протягом одного року від Росії відокремилося одинадцять країн, що не лише проголосили свою незалежність, а й вибрали свої уряди. З них не належать сьогодні до СССР тільки дві: Фінляндія і Польща. У республіках під совєтською домінацією не існує вільних виборів, нема свободи слова, заборонене вільне практикування релігії, узурповані права на самовизначення.

Це незаперечні факти, що заперечують чванькуваті слова совєтського прем'єра А. Косиґіна у „Правді" з 20 червня 1967 року, що звучать так:

„Протягом 50-ох років свого існування Совєтський Союз респектував усі нації, великі й малі. Кожна нація має право встановити свою незалежну державу. Це — одна з принципових засад совєтської політики. Підтримуючи права на самовизначення всіх націй, Совєтський Союз категорично засуджує намагання будь-яких імперіялістичних сил вмішуватися в інтереси інших країн".

На цьому Конґресі часто згадується ім'я великого поета України — Тараса Шевченка. Двадцять п'ять років із свого короткого життя він провів у кріпацтві, а десять — на засланні. Він найкраще розумів значення тиранії і торжество свободи. У своїй творчості він співав про недолю України — таку ж болючу сьогодні, як і була в його часи.

Незрівняний борець за свободу, Винстон Черчел, який у найважчі дні, у 1940-41 рр. під час другої світової війни, коли Велика Британія, Канада, Австралія, Нова Зеландія та інші члени Коммонвелту стояли самі, підняв вільне людство своїм безприкладним ораторством, генієм та рішучістю. У травні 1940 р. він сказав, що перемога прийде, але втрати будуть колосальні, і він нічого не може обіцяти тільки „кров, труд, сльози і піт".

Трибун свободи, Тарас Шевченко, в поемі „Кавказ" висловив крилаті слова, що носять знак драматичної подібности до невмирущих слів Черчилла:

Не нам на прю з тобою стати!
Не нам діла твої судить!
Нам тільки плакать, плакать, плакать
І хліб насущний замісить
Кривавим потом і сльозами...

....

...Ми віруємо твоїй силі
І духу живому.
Встане правда! встане воля!

Українці горді з своєї історії, не зважаючи на те, що в перспективі років вона була лише розповіддю про свободу та намаганням зберегти себе національно. Воля в Україні завжди була коротким гостем. Українці втримували її на короткий час, а пізніше втрачали на цілі століття. Я не помилюся, коли скажу, що українська нація може претендувати на світову першість, якщо йдеться про витривалість та наполегливість у боротьбі за свободу.

(Далі буде)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

Джерзі Сіті, Н. Дж.

ВІДЗНАЧИЛИ ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ

„Тому, що день 22 січня 1968 року є ювілейним днем — 50-тиріччя проголошення вільної і незалежної Української Республіки, яку поневолювано впродовж 250 років в імперіялістичній царській Росії, і тому, що українці з походження і їхні нащадки у Джерзі Ситі, у стейті Ню Джерзі, як і всюди в ЗДА мають відзначати цей день відповідними церемоніями" . . . — так розпочинається Проклямація посадника міста, п. Томаса Вілена, з 22 січня 1968 р., яку на церемонії проголошення підписав і відчитав заступник посадника п. Джозеф Е. Сеста (посадник перебував у Вашинґтоні). О год. 11 до міської Управи прибула українська делеґація в складі: заст. голови Відділу УККА Антона Шарана, головного касира УНСоюзу п. Івана Кокольського, гол. секретаря УНСоюзу д-ра Ярослава Падоха, пароха Української католицької церкви о. Антона Ворса з Джерзі Ситі, секретаря Відділу „Провидіння" п. Ф. Колодія і проф. Павла Савчука, від місцевого Осередку СУМА. Після підписання Проклямації, якою проголошено День Української Незалежности, коротке слово про значення Золотих Роковин виголосив до заст. посадника і присутніх п. Іван Кокольський, після чого на ратуші замаяв синьо-жовтий прапор Національної України. Від Видавництва „Свободи" на церемонії був присутнім редактор англомовного тижневика Зенон Снилик.

У справі українських студій в Гарварді

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ценатів, щоб подвоїли свою донацію в цім 1968 році. Ці, що дали, дають і будуть давати. Крім цього пропоную звернутися листовно із осібна до управ всіх українських товариств і організацій, щоб вони звернулися конкретно до своїх членів і припильнували, щоб кожний свідомий українець і українка доложили свою цеголку до такого доброго діла. Коли всі дають, кожному легше дасться.

Долучую чек на $105, мою другу сотку - цеголку на Фонд Катедри Українознавства та $5.00 на адміністраційні видатки.

Щасти Вам, Боже, у Вашому доброму ділі!

Д-р Павло Пундій,
Шикаґо, Ілл.

НАВ'ЯЗУЮЧИ ДО КИЄВО - МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

У зв'язку зі заходами Фонду Катедри Українознавства в ЗДА в справі відкриття в Гарвардському Університеті Інституту Українських Студій, насуваються такі думки:

Тому, що саме минуло 350 років від заснування Києво-Могилянської Академії, яка аж до половини XVIII ст. була одинокою високою школою на території усієї Східньої Европи і де Київ грав ролю одинокого наукового центру, для ідейної тяглости й пов'язаности першого Університету в Україні з Інститутом, вся посилена акція збірки фондів на відкриття та вдержання Інституту повинна проходити під гаслом: „У 350-ліття Києво-Могилянської Академії", а зовнішнім знаком - символом акції повинна стати графічна парафраза відомої гравюри „Київські спудеї перед будинком Академії" — тезису присвяченого ректорові Академії Котожинському з кінця XVII ст. або початку XVIII ст. роботи визначного українського ґравера І. Щирського. Така ідейна пов'язаність є тепер особливо актуальна в Україні з огляду на нову хвилю терору окупанта в Україні й завзяттю спротиву українського народу та з огляду на загрозу знищення самого будинку Академії в Києві, на Подолі.

С. Г.
Торонто, Канада.

ПОВІДОМЛЕННЯ ЗУАДК-у

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету подає до відома українському громадянству, що згідно з рішенням Екзекутиви

ВОСЬМІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Злученого Українського Американського Допомогового Комітету відбудуться в днях 21-го і 22-го вересня 1968 р., у Філядельфії в готелі Бенджемін Френклін.

Подрібні інформації будуть подані окремо.

Екзекутива ЗУАДКомітету просить всі українські організації та установи міста Філядельфії та околиці здержатись в ці дні від влаштувань своїх імпрез, щоб всі українські організації та все громадянство мало змогу взяти участь у цих Загальних Зборах.

Екзекутива звертається з проханням до всіх організацій, які були чи є активними членами ЗУАДКомітету, полагодити свої членські вплати, щоб могти брати повноправну участь у цих Загальних Зборах; рівнож звертається до організацій, які бажали б стати членами ЗУАДКомітету, вступити в члени його (річна вкладка виносить 10 дол.), та запрошує їх до участи у Загальних Зборах.

Вплати та зголошення просимо слати до канцелярії ЗУАДК-у на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
5020 Old York Road, Philadelphia, Pa. 19141

Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

Віднова діяльности Студентської Громади в Ню Йорку

Українські студенти в Ню Йорку відбули Загальні Збори своєї громади 8-го грудня м. р. в приміщенні Лоеб Сентер при Нюйоркськім університеті. На зборах вибрано управу студентської Громади. Присутніх було 80 студентів (-нток). На голову Громади вибрано: Юрка Савицького, на містоголову — Нестора Томича, обидва студенти медичної школи. Члени Управи: Надя Данилишин, Андрій Лостовецький, Христина Камінська і Евген Котлярчук.

Завдання нової Управи є реактивувати й оживити діяльність Студентської Громади в Ню Йорку. Ю. Савицький представив у програмовій промові плян на будуче. А саме: щоб запевнити вітальність і тяглість громади, її програма мусить мати стабільні основи. Громада мусить рахуватися з сучасними обставинами, щоб не завмерти, як давніше. Це не означає, що маємо відкинути наші традиційні, культурні чи національні вартості. Поєднання давніх традицій з новими умовинами дасть запоруку для оживленої праці студентів, а попередній досвід деяких членів управи й їхній ентузіязм дає запоруку успішного розвитку студентської Громади.

Перші ширші сходини студентської Громади відбудуться з початком лютого, про що буде своєчасно повідомлено.

Н. Н.

Ню Йорк, Н. Й.

ЯРОСЛАВА ҐЕРУЛЯК У РОКЕФЕЛЛЕРІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

19-го грудня м. р. у великій залі Фавндерс Голл Рокефеллерівського університету в Ню Йорку відбувся дитячий вечір-баль. Оформлення залі виконала Слава Ґеруляк.

Зі стелі величезної залі звисають монументальні фіґури - „мобіле". Контури цих фіґур зроблено з обвиненого сріблястим папером дроту, а простір між контурами заповнено кольоровим пластиком.

При відповіднім освітленні здається, що всі ці речі зроблені з гірського кришталю, який відсвічує й виблискує, а плями кольорового світла від пластику, падаючи на стіни, створюють фантастичний настрій в залі. Фіґури весь час поволі рухаються, обертаються, і кольорові зайчики бігають по стелі, по стінах, по паркетові підлоги. Вікна залі виходять на Іст-Рівер. Блиск води і мерехтіння кольорових вогнів, що відбиваються в ній з протилежного берега, доповнюють загальну гармонію барв.

Загальне захоплення викликали фіґури св. Юрія, що вбиває дракона — група, розміром понад 9 x 14 стіп, „Зозе на Зеленій кобилі" (Едвард Стріха — „Зозендропія") — коло 7 x 8 стіп, дівчини на гойдальці, янгола, півника та інші.

Всі ці „Мобіле" висіли в залі до кінця свят. Про дальше їхнє перебування повідомлять пізніще.

О. Б.

„ВОЛОСОЖАР" ч. 3

Вийшла друком ілюстрована газета „ВОЛОСОЖАР" ч. 3 (для слов'янської інтеліґенції). Ціна 15 центів, 2 прим. — 25 цн., річна передплата 2 дол.
Адреса:
WOLOSOZAR, Box 472
Vineland, N.J. 08360. USA

Українське печиво — одно з кращих

В місяці жовтні 1967-го р. фірма „Pillsbury's" з Мінеаполіс, Мінн., розписала „baking contest." Пані Марта Ломаґа з Руденських — Фріпорт, Л. І., Н. Й., за свій зразковий перепис українського печива здобула вже одну з перших нагород, а саме: електричну кухню, 100 дол. — та покриття всіх видатків зв'язаних із кінцевим конкурсом, який відбудеться в днях 18, 19 і 20-го лютого ц. р. в Доллес, Тексас.

Марта Ломаґа

Пані Марта Ломаґа, одинока із стейту Ню Йорк, яка ввійшла до кінцевого конкурсу переписів найкращого печива. В 1966-му році з Ню Йорк стейту до подібного конкурсу не пощастило ввійти ані одній особі. Цим разом з цілої Америки до кінцевого конкурсу зразкового печива допущено 100 жінок. Перепис найкращого печива буде поданий до відома всім, щойно після кінцевого конкурсу в Доллесі.

Перед від'їздом п-ні Марти Ломаґи до Доллесу, бажаємо нашій українській змагунці, щоб вона повернула з цього конкурсу першою із 100. Про успіх Марти Ломаґи появилися коментарі в англомовній пресі Лонґ Айленд Пресс.

Роман С. Голіят

ОКРАДЕНА, ЗБУДЖЕНА В ОГНІ . . .

(Закінчення зі стор. 2-ої)

кої маси: замало часу було дано, щоб із „малоросів", „православних" чи „тутешніх" створити свідому своїх інтересів і цілей націю.

В той час на нашій території формувалися полки чеські й польські для боротьби за незалежність своїх країн. На ці полки большевицька пропаґанда впливу не мала: національне коріння глибше сиділо в серцях чехів і поляків, що навіть на чужій території формували своє військо. Чехи мали тоді за собою понад 50 років нормального розвитку в конституційній державі — Австрії; поляки мали свою державу в Галичині і вміли панувати навіть над українцями в Австрії. Українському народові, окраденому під російським царським режимом і збудженому в бурі світової війни і революції не вистачило часу для підготови і розвитку його сил. Цим скористалися, по слову поета, „злії люди".

Проголошення суверенности УНРеспубліки відбулося під обстрілом гармат російської „червоної ґвардії". Збаламучені большевицькою пропаґандою українізовані полки з іменами Шевченка й Дорошенка оголосили свою „невтральність" в обороні уряду УНР проти російської аґресії, що до неї пристав і син Михайла Коцюбинського — Юрко.

Уряд УНРеспубліки обороняли переважно наспіх зформовані відділи Вільного Козацтва, студентські курені, Січові Стрільці з Галичини та Буковини, словом те, що було свідоме національно й політично. Правда, Ленін також не міг спертися на реґулярні частини російської армії, а воював добровольцями своєї „червоної ґвардії". Але у большевицького уряду було більше сил і, крім того, до його війська вступали охочі поживитися харчовими запасами України.

Проголошення незалежности Української Народньої Республіки (дехто помилково називає її „національною", що в перекладі на чужі мови звучить абсурдно, бо кожна держава є національна, немає держав безнаціональних) було передумовою підписання мирового договору з Центральними Державами в Бересті 9 лютого 1918 р. Для Відня й Берліну це був „хлібний мир". Уряди Центральних Держав не мали наміру зміцнювати українську державність. Вони хотіли тільки використати природні багатства України та продукти праці нашої людности.

В інших обставинах український народ міг би надолужити занедбане віками і забезпечити свою державність. Але сталося інакше: політикою Німеччини керував тоді ген. Людендорф, який сподівався через відновлення великих земельних мастностей в Україні одержати більше харчових продуктів для Центральних Держав і розбити армії держав Антанти й Америки. Це був плян, згубний для України. Відомо, що кожна реакція — це вода на млин большевизму. Так сталося і в Україні 1918 року.

Універсал 22 січня 1918 р. показує ясно, що для створення незалежної держави не досить власних сил. Для успішного державного будівництва потрібна також сприятлива міжнародна ситуація. Такої ситуації ми не мали від 1917-го до 1920 року й пізніше.

Яке значення мають міжнародні обставини у визволенні народів, бачимо в деколонізації країн Азії й Африки після другої світової війни. І, з другого боку, міжнародна ситуація поставила Польщу, Угорщину, Болгарію і т. д. в положення сателітів Москви. Балтійські малі держави — Естонія, Латвія, Литва — втратили незалежність, їх поставлено на рівень з „союзною республікою" — Україною.

Тон моєї статті зовсім не „ювілейний". Це не шкодить: мусимо знати гірку правду і з неї вчитися, щоб досягнути того рівня, про який мріяв Мих. Драгоманів: бути свідомими і організованими.

(Кінець)

15 ЖИДІВСЬКИХ, КАТОЛИЦЬКИХ І ПРОТЕСТАНТСЬКИХ ДУХОВНИКІВ ВІДВІДАЛИ у спільній делеґації Південний В'єтнам і проголосили комунікат, в якому поручають припинення налетів проти Північного В'єтнаму, але висловлюються проти швидкого відкликання американських збройних сил із В'єтнаму. Комунікат признає, що, зрештою, між різними членами тієї делеґації не було обнозгідности поглядів супроти проблеми В'єтнаму.

8 КАНДИДАТІВ СТАРАЮТЬСЯ про здобуття того становища, яке займає тепер канадійський прем'єр Лестер Б. Пірсон, який є одночасно головою Ліберальної партії. Прем'єр Пірсон має 70 років і він заповів, що зречеться на Конвенції Ліберальної партії проводу в партії, що є однозначне зі зреченням посту прем'єра, бо голова партії, яка має найбільше число послів до Парляменту, стає прем'єром. Найбільшу можливість стати прем'єром має 64-річний секретар закордонних справ Пол Мартин; за ним іде секретар скарбу 56-річний Мітчелл Шарп; потім називають 44-річного міністра транспорту Пола Геллєра. Конвенція має вирішити, хто з численних кандидатів переможе.

Українські експонати в крамниці ОН

В будівлі ОН у Ню Йорку є крамниця ОН з подарунками — виробами, що їх надсилають з різних країн світу. Там навіть гуцульські сопілки, прислані з УССР, продавались у російському відділі. Відколи до праці в тій крамниці прийшла українка п-ні Іванна Савицька Мусій, гуцульські сопілки дістали підпис „Україна". Є тепер там фронтова ґабльотка, прикрашена українською різьбою, і навіть козацька люлька. У крамниці працює біля 35 осіб-продавців різної національности. Совєти, як звичайно, використовують всі місця для своєї пропаґанди, є в крамниці навіть червоні прапорці з серпами та молотами, московські балалайки тощо. ОН відкриті для відвідувачів, вступ коштує 1 дол. 25 ц.

ОКРУЖНА РАДА СУА в ШИКАҐО, Ілл. та ВІДДІЛИ ОКРУГИ
діляться з Громадянством сумною вісткою, що 23-го січня 1968 року відійшла у Вічність

бл. п.
МАРІЯ ЯРИМОВИЧ

бувша місто-голова Головної Управи СУА, членкиня-основниця Окружної Ради та довголітня заслужена голова 22-го Відділу.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 27-го січня 1968 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Василя Музики і Сина до Катедри св. о. Миколая в Шикаґо, Ілл., а звідтам на цвинтар св. о. Миколая.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Мужеві, Дітям і Рідні Покійної висловлюємо глибоке співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, дня 20-го січня 1968 року, відійшла у Вічність на 80-му році життя, наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ і ТЕТА

бл. п. Марія з Гердлічків МЕЛЬНИК

уроджена в Коломиї.

ПОХОРОН — у вівторок, 23-го січня 1968 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення Каневського в Честері, Па. до церкви св. Духа, а відтак на цвинтар в Маркус Гук.

Горем прибиті:
ВОЛОДИМИР — муж
ЯРОСЛАВА — донька з чоловіком АТАНАСОМ і сином ЮРІЄМ
СОФІЯ — донька
РОМАН — син з дружиною ЛЮБОЮ і синами ЯРОСЛАВОМ, РОМАНОМ і АДРІЯНОМ
ОЛЬГА МЕЛЬНИК — братова
СОФІЯ РАКОВСЬКА — сестрінка з Родиною
БОГДАН КАНДЮК — сестрінок з Родиною
і Родина в Україні

Ділимось сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що у Львові на Свят-Вечір, 6-го січня 1968 року, відійшов у Вічність, проживши 75 років, наш Найдорожчий БАТЬКО

о. ВОЛОДИМИР РАТИЧ

бувший парох Ступок і Тернопільський декан.
Горем прибиті —
СИНИ з РОДИНАМИ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ НАШОГО МУЖА і БАТЬКА

БЛ. П.
ІВАНА МУДРОГО

відправиться

ЗАУПОКІЙНА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ

в храмі ПОКРОВИ БОЖОЇ МАТЕРІ в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.

дня 27-го січня ц. р., о год. 8-ій ранку

Про молитви за спокій Його душі прохають горем засмучені:
МАРІЯ, дружина
ДАРІЯ, дочка
о. ЛЮБОМИР, син

Замість квітів на могилу
бл. п. ЛІДІЇ з КУДРИКІВ ПРОКОПОВИЧ
на Український Католицький Університет у Римі
зложили:
Максим і Катря Бойко 5 дол., Роман І. Данилевич 10 дол., Г. Дидинська 5 дол., Микола й Зеновія Кравчук 10 дол., Фелікс і Бетті Ойнас 10 дол., Ілля і Ева Саламаха та А. Турчин 15 дол., Дарія Тершаковець 5 дол., Василь і Марійка Тершаковець 5 дол., Їржі і Дана Тума 3 дол., Юрій і Наталія Фединські 10 дол. — усі з Блюмінґтону, Індіяна.

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. ЛІДІЇ ПРОКОПОВИЧ
складають 25.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
Марія і Василь ПАЛІДВОРИ
Наталія і Ігор СОНЕВИЦЬКІ
Лариса і Любомир ЗЕЛИКИ

Загальні збори УДК в Бельгії

XXII-гі Загальні Збори УДК в Бельгії відбулися 17-го грудня 1967 р. в домі ЖОК в Брюсселі з численною участю членства і гостей. Вранці перед Зборами о. ген. Вікарій Г. Фуканчик, відправив Богослуження в наміренні українського Народу і Панахиду по померлих членах УДК.

Загальними Зборами керувала Президія в складі: д-р В. Попович — предсідник, пані інж. З. Витязь — заступниця, Віра Лавриненко і А. Братковський — секретарі.

За діяльність УДК в 1967 р. звітував голова д-р В. Попович і генеральний секретар мгр. О. Коваль. На всіх коло 700 родин українських емігрантів в Бельгії, УДК має 400 членів, тобто охоплює більшість свідомого громадянства. За діловий рік проведено поважну працю в ділянках допомоги, культурно-освітній і загально-національній, УДК брав активну участь в праці всеї надбудови ГРУГОБ, займався підготовкою Конгресу КОУГЦУ та дав своїх членів до делегації ГРУГОБ на СКВУ. В організації табору СУМ на Франкополі, де взяли участь 142 дітей і молоді, УДК взяв на себе організаційну та фінансову ділянки. Великі зусилля зробили Управа УДК і членство на закуплення і розбудову Оселі Франкополе, яка й далі є проблемою дальшого фінансування розбудови, конечної для її повного використання. Відмічено солідарність і жертовність наших братніх установ та окремих осіб зпоза Бельгії, що не переставали фінансово допомогати Оселі.

Потішаючим явищем є факт, що членство УДК стоїть міцно при своїй установі, виконуючи всі членські обов'язки. Це дало змогу Головній Управі вести безперебійну працю.

Присутнє на зборах громадянство вислухало звідомлень делегації з Бельгії на Світовий Конгрес Вільних Українців. Поділилися з присутніми своїми враженнями о. ген. Вікарій Г. Фуканчик, о. митр. протопресвітер І. Бачинський та мгр. О. Коваль, виступи яких віддавали атмосферу національної єдности й величности СКВУ, що присутні нагороджували обильними оплесками.

Нові органи УДК перевибрано з незначними змінами: Президія Головної Управи: голова — д-р В. Попович, 1-ий заступник — інж. З. Витязь, 2-ий заступник — В. Моклович, секретар — мгр. О. Коваль, скарбник — інж. І. Левицький.

Члени Головної Управи: мгр. Г. Оццпко, В. Сидор, інж. К. Гайдамаха, Г. Ковтко, М. Ходоровський, С. Микитин, М. Лиско, О. Долинський.

Заступники членів Управи: В. Козицький, С. Маркус, М. Фединяк, В. Талько.

Контрольна комісія: голова — мгр. М. Когут, члени: — Т. Трубич, М. Дуда, П. Гатала.

Товариський Суд: голова — д-р С. Божик, члени — А. Івахів, М. Хома.

В резолюціях Загальні Збори висловили повну солідарність з рішеннями й постановами СКВУ, зобов'язали Управи місцевих клітин УДК приділити пильну увагу рідному шкільництву, щоб ніодної української дитини не було поза рідною школою, закликають громадянство скріпити родинне виховання і подати допомогу у вихованні молодечій організації СУМ та на таборах. Рішено також всіми силами завершити розбудову Франкополя, мобілізуючи для цього потрібні фонди. В 1968 р. рішено гідно відзначити 50-ліття постання суверенної Української Держави.

Загальні збори пройшли в діловій та духово піднесеній атмосфері та закінчились відспіванням українського національного гимну.

Мгр. О. Коваль, секретар

ХЕРСОНСЬКІ РИБОЛОВИ

Як лише замерзне район Дніпра біля островів, маси херсонців поспішають до річки, щоб, прорубавши кригу, ловити рибу. Намерзнись, вони їдуть на єдиний „Вогник", але, „Радянська Україна" з 14 січня остерігла: "Щоправда, стоїть над Дніпром чимала закусочна, підпорядкована кафе „Вогник", що в центрі міста. Але відвідувачі в ній довго не затримуються, бо тут холодніше, ніж надворі, і гарячих страв за всю зиму ані разу не було. Посиніла від холоду буфетниця з помічницею частують гостей вином, місцевою горілкою і маринованими огірками. Чогось іншого марно шукати. Ну, а в неділю навіть таким-от, далеко не найкращим способом, не зігрієшся. Закусочна в цей день закрита".

Чотири представники уряду домагаються більших податків

Вашингтон. — 22-го січня в Палатній Комісії Способів і Засобів зізнавали в справі розвитку економіки цієї країни чотири представники Уряду і всі вони заявляли, що для здорової економіки конче треб збільшити прибуткові податки. Голова Президентової Ради Економічних дорадників Гарднер Еклі заявив, що можна б не збільшувати податків тільки тоді, коли б передбачалося вменшення економіки, але цього ніхто не робить, бо є всі дані на те, що економіка в цьому році збільшиться на 7.76 відсотка, це значить на 61 більйон дол. і становитиме 846 більйонів дол. в 1969-му році. З цього тільки 4 відсотки будуть дійсним збільшенням економіки, а більше як три відсотки „збільшення" будуть внаслідок інфляції доляра. Тому, заявив Еклі, конче треба збільшити прибуткові податки, щоб сповільнити темп розвитку економіки. Крім Еклі зізнавав ще в Палатній Комісії голова Федеральної Резервової Ради Вілліям Мек Чесні Мартин, який ще перестерігав проти надмірних спекуляцій на біржах, бо деякі люди гадають, що не треба працювати на прожиток своєї родини, тільки вистачить спекулювати на біржі. Зізнавали ще секретар скарбу Генрі Г. Фавлер та директор бюджетового бюра Чарлз Л. Шульц.

Американці евакуювали обшир Хесаню

Сайгон. — Приготування Північного В'єтнаму до великого наступу проти укріплених американських становищ зараз на південь від демаркаційної здемілітаризованої смуги мали тої успіх, що американське командування евакувало Хесань і довкільні села, стягнувши всі сили до укріплених позицій. Сотні цивільних мешканців втікали за американськими військами; їх перевозили великими літаками гелікоптерами до Данангу, приміщуючи їх тимчасово в шатрах. Комуністи раз-у-раз обстрілюють тамошні американські позиції гарматним і мінометним вогнем. Внаслідку того бомбардування вдалося комуністам перевести вибух одного з центральних амуніційних складів. Літаки й гелікоптери почали негайно довозити нову амуніцію, щоб її не забракло у наступних бойових діях. Загально вважають, що комуністи роблять останні приготування до великого наступу, щоб заволодіти горбами, з яких можна контролювати шлях постачання з Північного В'єтнаму почерез Ляос до Південного В'єтнаму. Американські літаки безперервно обкидують бомбами скупчення комуністичних військ.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПОСИЛЮЮТЬ „ВІЙСЬКОВО - ПАТРІОТИЧНЕ" ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

У зв'язку з прийняттям нового закону в Москві „Про загальний військовий обов'язок", який фактично перетворює СССР на воєнізований табір, київська „Молодь України" з 12 січня подала такий опис „батьківщини", яку молодь має захищати: "Батьківщино моя, могутня, неозора, від далеких Курил до зеленочолих Карпат, від сонцяної Кушки до засніжених берегів Льодовитого океану розкинула ти свої врожайні ниви, копри шахт, корпуси заводів і фабрик" і т. п. В передовій закликається активніше „виховувати молодь" для ... захисту СССР та „оберігання радянських кордонів".

НОВИЙ ТИП ЗЛОЧИНЦІВ В УССР

Начальник міліції Одеси помістив у „Культурі й Житті" з 18 січня статтю „Навколо закону", в якій пише: "На відміну від минулих років, коли злочини найчастіше пояснювалися низькою культурою п р а вопорушників, нині нерідко доводиться зустрічати таких, які грамотно міркують про мистецтво, літературу, розбираються навіть у перспективах квантової механіки. Вони можуть навіть поговорити і про громадянські права. Та коли мова заходить про конституційні вимоги до всіх громадян дотримуватися радянських законів, ці люди вельми неясно уявляють свої обов'язки. В їх свідомості широкі демократичні права здаються несумісними з поняттям про найсуворішу дисципліну". Мова про комуністичну „д и с ц и п л і н у", що насправді є беззаконням.

НЕВІДОМИЙ РУКОПИС МИКОЛИ ЛИСЕНКА

„Культура і Життя" з 18 січня: "Недавно учительки-пенсіонерки передали Івано-Франківському краєзнавчому музею дорогоцінну реліквію: рукопис пісні видатного українського композитора М. В. Лисенка „Ой, зійди, зійди ясен місяцю". Рукопис написаний чорним чорнилом на спеціальному нотному папері форматом 25 X 21 см. Внизу дата написання пісні — Київ 4/7 875 і власноручний підпис композитора. В 1903 році вся Україна відзначала 35-річчя творчої та громадської діяльності батька української музики М. В. Лисенка. Галичани запросили ювіляра до Львова. М. В. Лисенко побував також у Станиславові, Коломиї і Чернівцях. Зустрічали його скрізь з великим ентузіязмом. Привітати ювіляра в Чернівці приїхали і члени Снятинського хору „Боян" під керівництвом Івана Григоровича Гоїва. Снятинці виступали у зведеному хорі, яким керував сам М. В. Лисенко. Тоді ж і подарував композитор Івану Гоїву рукопис своєї пісні".

НА РОСІЙСЬКІ ТЕМИ...

Київська кіностудія ім. О. Довженка випустила новий фільм „Дві смерті" — за оповіданням російського письменника Серафімовича, художній фільм „З нудьги" — за новелою М. Горького, і навіть мультиплікацій н и й фільм для дітей, „картун", також поставлений за казкою російського поета К. Паустовського, під назвою "Розкуйовджений горобець" („Культура і Життя" з 18 січня).

ДІТИ БЕЗ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Київська „Літературна Україна" з 16 січня: "Щороку на Україні друкуються величезними тиражами підручники для шкіл. І щорічно на ці потреби витрачається багато друкарського паперу. А що, якби по-справжньому подумати над тим, щоб створити стабільні підручники і передруковувати їх не частіше, як один раз на 5 років? Скільки б тоді вивільнилося паперу для художніх творів та інших корисних видань, на які так чекає читач? Адже, скажімо, видавництво „Веселка" забезпечує для дітей лише на 35 процентів". Постійне перероблювання підручників для шкіл є наслідком постійних змін навчальних програм, які підтасовують до „загальносоюзних".

ТРАНСПОРТ І ВИНОГРАД

„Радянська Україна" з 14 січня, змальовуючи пасажирів, які чіпляються за трамвай й автобуси, порівнює їх до „грон винограду". Під час обідньої перерви, „Втративши надію на транспорт (з підніжок звисають цілі грона пасажирів), ті, хто не хоче ризикувати, йдуть уже не додому, а в їдальні і кафе. А там своє лихо. Черги ростуть з блискавичною швидкістю. І на видачі, і біля каси. Тож не кожному, звичайно, вистачає часу, щоб пообідати".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 27-го СІЧНЯ 1968 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Т-ва Зоря — 69 Відд. о год. 7-ій веч. в домівці під ч. 33 East 7th St. Присутність чл. обов'язкова. Проситься вирівняти членські вкладки. — Управа Відділу.

СУБОТА, 3-го ЛЮТОГО 1968 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні загальні виборчі збори Укр. Допом. Т-ва Дністер — 361 Відд. о год. 7:30 веч. у власній домівці при 119 Avenue "A". На цих зборах крім вибору нової Управи, члени заслухають фінансового, організаційного та інших звітів. Проситься членів вирівняти свої вкладки за 1967 р. та січень 1968. — В. Вишиваний, предс., В. Яськів, секретар.

НЕДІЛЯ, 4-го ЛЮТОГО 1968 р.

ТОРОНТО, Канада. Річні загальні збори Відд. ч. 407 ім. Митр.-Кард. Йосифа о год. 3-ій по пол. в залі церкви Пресвятої Евхаристії в Східньому Торонті, при вул. 515 Бродвю Аве. Проситься все членство Відділу взяти активну участь у зборах. Гостям вхід. Після зборів буде ТОВАРИСЬКА ПЕРЕКУСКА і обміна думок. — В. Дідюк, гол., В. Шаран, секр.

РОСФОРД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Михаїла — 235 Відд. в другу неділю місяця, а не вперше по 10-ій, як це було скоріше. До Управи Відділу на 1968 рік вибрано: Л. Бобак, предс., В. Мельник, заст., І. Андрец, кас., І. Теплий, заст., М. Бобер, секр., Анна Ук, заст. Контр. Комісії: А. Бобак, І. Теплий, І. Александер. — М. Бобер, секретар.

НЕДІЛЯ, 11-го ЛЮТОГО 1968 р.

GARY, Ind. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 100 Відд. о год. 2-ій по пол. в Пітман Скв., 51 Аве. і Пенн Ст. Просимо всіх чл. прибути. Головний радний УНС п. Мирон Куропась буде присутній. Секретар передасть нові Управі свій уряд, який вибрано на річних зборах. До нової Управи увійшли: В. Бабяк, предс., Гр. Лаврівський, заст., Joan Evelyn Grynowich, секр., А. E. Maciszak, заступ., Julia Fridge, касир. — Управа Відділу.

ТОРОНТО, Онт., Канада. Річні загальні збори 432-го Відділу о год. 3-ій по пол. в залі УНО при 297 Каледж вул. У програмі зборів крім відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів і звітування чл. відділової Управи, буде проведення уділення абсолютного вибору нової Управи, Контр. Комісії і Комітету Хворих. Запрошується всіх членів Відділу. — Р. Вавров, гол., В. Піньковський, секр.

ШИКАГО, Середній Південь. Річні загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 157 Відділ, о год. 3-ій по пол. в домі СУМА при 1923 Захід 51-ша вул. Якщо на означений час не прибуде приписана кількість членів, Загальні Збори відбудуться на годину пізніше при кожній кількості приявних членів. Проситься членів прибути обов'язково на ці збори. М. Харів, предс., В. Матичак, секр.

Посмертні згадки

АНТІН ОНИСЬКІВ, член Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відділ УНС в Дітройті, Міш., помер 31 грудня 1967 р. Покійний нар. 12 грудня 1903 р. в с. Глібовичі, пов. Бібрка, Україна. Полишив у глибокому смутку дружину Катерину, 3 братів: Івана, Теодора, Олексу, 2 сестри: Катерину і Марію. Похорон відбувся 4 січня 1968 р. з похоронного заведення до церкви св. Тройці в Дірборні, при участи родини, членів Б-ва та приятелів. Похований на цвинтарі Grand Lawn, Дітройт, Міш.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Федик, секр.

ВАСИЛЬ КАНІЙ, член Т-ва Укр. Січ — 39 Відд. УНС в Сиракюзах, Н. Й., помер 15 грудня 1967 р. по довгій хворобі, проживши 82роки. Нар. в с. Кошляки, пов. Збараж, до УНС вступив 1915 р. Був одним з піонерів, який організував церковне й громадське життя м. Сиракюз. В союзовій праці займав довгі роки обов'язки рек. секретаря і до УНС ставився з великою любовю і пошаною. Відзначався добрими прикметами, а саме: побожністю, чеснотою, жертвенністю і любов'ю до своїх церкви й народу і вповні це передав своїм дітям і родині. Полишив у жалобі діти: Степана, Марію та Михайла з родинами. Похорон відбувся 18 грудня 1967 р. з похоронного заведення до церкви, а опісля на Вічний Спочинок на цвинтар гр.-кат. церкви ім. св. І. Хрестителя. Над домовиною прощав Покійного пред. нашого відділу О. Шмокалюк, а від УНДому І. Пігуляк. Вище сто Служб Божих та цвітами, віддали останню пошану Покійному — родина, представники організацій, приятелі та союзовці.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ТРІВОН АСТАСОВ, член Т-ва Укр. Січ — 39 Відд. УНСоюзу в Сиракюзах, Н. Й., помер 14 грудня 1967 р., несподівано, проживши 44 роки. Полишив у жалобі дружину Гелену, дочку Гелену з мужем та приятелів. Похорон відбувся 16 грудня 1967 р. з похоронного заведення до церкви гр.-кат. св. І. Хрестителя, а відтак на церковний цвинтар. Участю в похоронних обрядах вшанували Покійного — родина та приятелі.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

АНДРЕЙ БОРИС, член Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. УНС в Вунсокет, Р. Ай., помер 7 січня 1968 р. на 73 р. життя. Покійний походив з с. Серники Середні, Зах. Україна. Нар. 21 квітня 1894 р. Тут провадив 48 років своє підприємство. Останні 2 р. був хворий і лежав в лічниці, де і помер. Полишив у глибокому смутку дружину Розалію, сина Стефана та замужню доньку Евгенію та 2 внуків. Похорон відбувся 10 січня 1968 р. з похоронного заведення до Укр. Правосл. Церкви св. Михаїла при участи родини, приятелів і знайомих та членів 206 Відділу. Похований на цвинтарі Blackstone, Mass.

Вічна Йому Пам'ять!

Л. Гардінк, секр.

АННА КАРМАЛЮК, членкиня Т-ва Запор. Січ — 192-ий Відд. в Геркімер, Н. Й., померла по короткій недузі 10 січня 1968 р., проживши 53 років. Покійна нар. в с. Нагуєвичі, пов. Дрогобич, на Україні. Полишила у великому смутку мужа Дем'яна, 2 дочки, Стефанію замужну Манг та Зіну, зятя і внуку. Ще родині з членами УНС. В Україні Покійна залишила стареньку маму та три сестрі. Похорон відбувся 13 січня 1968 р. з похоронного заведення до Укр. Правосл. Церкви при участи родини, членів Товариства та приятелів. Тлінні Останки Покійної спочивають на українському цвинтарі в Геркімер.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі".

ТАРЗАН, Ч. 5939 Знищена Уганда!

В кількох минутах Джепові тубільці зі смолоскипами звивалися по вулицях Уганди.

Всякі спроби спинити їх невдавалися...

Аж нагло, як швидко вони були прийшли так швидко вони зникли... Залишаючи пожежу і знищення по своїх слідах!